

RENTGENOLOGIK TASHXISLASHI

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

2- son davolash fakulteti

221- “A” guruh talabasi

Zokirjonova Havasxon Mahammadjon qizi

Abdinumonova Osiyo Akmal qizi

Ilmiy rahbar: katta o'qituvchi Shixov Yorbek

Annotatsiya:

Kron kasalligi — surunkali yallig‘lanishli ichak kasalligi bo‘lib, oshqozon-ichak traktining istalgan qismida rivojlanishi mumkin. Ushbu tezisda kasallikning rentgenologik tashxislash usullari, ularning diagnostik ahamiyati va zamonaviy yondashuvlar tahlil qilinadi. Rentgen tekshiruvlari ichak devoridagi morfologik o‘zgarishlarni aniqlashda muhim rol o‘ynaydi va kasallikning bosqichini baholashga yordam beradi.

Kalit so‘zlar:

Kron kasalligi, rentgenologiya, irrigoskopiya, kontrast tekshiruv, ichak yallig‘lanishi, diagnostika

Asosiy qism

Kron kasalligi etiologiyasi to‘liq aniqlanmagan bo‘lib, immun tizim buzilishlari, genetik moyillik va tashqi omillar bilan bog‘liq holda rivojlanadi. Kasallik ko‘pincha ingichka ichakning terminal qismi va yo‘g‘on ichakni zararlaydi. Klinik jihatdan u qorin og‘rig‘i, diareya, vazn yo‘qotish va umumiy holsizlik bilan namoyon bo‘ladi.

Rentgenologik tashxislash Kron kasalligini aniqlashda muhim instrumental usullardan biri hisoblanadi. Eng ko‘p qo‘llaniladigan usullardan biri kontrast modda yordamida o‘tkaziladigan irrigoskopiya hisoblanadi. Ushbu usul orqali ichak shilliq qavatining relyefi, torayishlar va yarali o‘zgarishlar aniqlanadi.

Kron kasalligida rentgenologik belgilar o‘ziga xosdir. Eng muhim belgilaridan biri — “tosh yo‘li” (cobblestone) ko‘rinishidir, bu shilliq qavatning notekis yallig‘lanishi natijasida yuzaga keladi. Shuningdek, ichak segmentlarining torayishi va “ipga o‘xshash” (string sign) ko‘rinishi kuzatiladi. Bu belgilar kasallikning surunkali kechishini ko‘rsatadi.

Rentgen tekshiruvlar yordamida ichak devorining qalinlashuvi, fistulalar va strikturalar aniqlanishi mumkin. Ayniqsa, kontrast modda yordamida ichak o‘tkazuvchanligi va zararlangan hududlar aniqlik bilan baholanadi. Bunday tekshiruvlar kasallikning tarqalish darajasini aniqlashda muhim ahamiyatga ega.

Zamonaviy tibbiyotda rentgenologik usullar kompyuter tomografiyasi (KT) va magnit-rezonans tomografiya (MRT) bilan birgalikda qo‘llanilmoqda. KT enterografiya ichak devorining chuqur qatlamlarini ko‘rish imkonini beradi, MRT esa yallig‘lanish darajasini baholashda yuqori aniqlikka ega.

Xulosa

Kron kasalligini tashxislashda rentgenologik usullar muhim o‘rin egallaydi. Ular ichakdagi morfologik o‘zgarishlarni aniqlash, kasallikning bosqichini baholash va asoratlarni aniqlash imkonini beradi. Zamonaviy tasvirlash usullari bilan birgalikda qo‘llanganda rentgen diagnostika yuqori samaradorlikka erishadi va davolash strategiyasini to‘g‘ri tanlashga yordam beradi

Foydalanilgan adabiyotlar

Kumar V., Abbas A.K., Aster J.C. Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease. 10-nashr. Philadelphia: Elsevier, 2020.

Hall J.E. Guyton and Hall Textbook of Medical Physiology. 14-nashr. Philadelphia: Elsevier, 2021.

Gore R.M., Levine M.S. Textbook of Gastrointestinal Radiology. 4-nashr. Philadelphia: Saunders, 2015.

Podolsky D.K. Inflammatory bowel disease // New England Journal of Medicine, 2002; 347(6): 417–429.

Baumgart D.C., Sandborn W.J. Crohn's disease // Lancet, 2012; 380(9853): 1590–1605.

Rimola J., Ordás I., Rodriguez S. et al. Magnetic resonance imaging for evaluation of Crohn's disease // Radiology, 2009; 253(3): 622–635.

Maglante D.D.T., O'Connor K., Bessette J. The role of radiology in the diagnosis of small bowel Crohn's disease // American Journal of Gastroenterology, 2001.